

Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (трети състав)

25 юли 2018 година*

„Преюдициално запитване — Обща селскостопанска политика — Схеми за подпомагане на земеделски производители — Регламент (ЕО) № 1782/2003 — Член 6, параграф 1 — Регламент (ЕО) № 73/2009 — Член 23, параграф 1 — Регламент (ЕО) № 796/2004 — Член 66, параграф 1 — Регламент (ЕО) № 1122/2009 — Член 70, параграф 8, буква а) — Кръстосано спазване — Намаление на преките плащания поради неспазване на законоустановените изисквания за управление или условията за добро селскостопанско и екологично състояние — Определяне на релевантната година за изчисление на процентното намаление — Година, в която е извършено нарушението“

По дело C-239/17

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Østre Landsret (Източен областен съд, Дания) с акт от 28 април 2017 г., постъпил в Съда на 10 май 2017 г., в рамките на производство по дело

Gert Teglgard,

Fløjstrupgård I/S

срещу

Fødevareministeriets Klagecenter,

СЪДЪТ (трети състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen, председател на състава, K. Lenaerts, председател на Съда, изпълняващ функцията на съдия от трети състав, D. Šváby, M. Vilaras (докладчик) и E. Regan, съдии,

генерален адвокат: E. Sharpston,

секретар: C. Strömholm, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 15 март 2018 г.,

като има предвид становищата, представени:

– за г-н Teglgard и Fløjstrupgård I/S, от U. Baller, advokat,

* Език на производството: датски.

- за датското правителство, от J. Nymann-Lindegren, С. Thorning и М. Wolff, в качеството на представители, подпомагани от Р. Biering и J. Pinborg, advokater,
- за австрийското правителство, от G. Eberhard, в качеството на представител,
- за Европейската комисия, от А. Sauka, D. Triantafyllou и U. Nielsen, в качеството на представители,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 17 май 2018 г.,

постанови настоящото

Решение

- 1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на разпоредби от редица регламенти, в сила към момента на настъпване на фактите по главното производство, а именно член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 година относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители и за изменение на Регламенти (ЕИО) № 2019/93, (ЕО) № 1452/2001, (ЕО) № 1453/2001, (ЕО) № 1454/2001, (ЕО) 1868/94, (ЕО) № 1251/1999, (ЕО) № 1254/1999, (ЕО) № 1673/2000, (ЕИО) № 2358/71 и (ЕО) № 2529/2001 (ОВ L 270, 2003 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 49, стр. 177), член 66, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 796/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за определяне на подробни правила за прилагане на интегрираната система за администриране и контрол, кръстосано спазване и модулация, предвидени в Регламент № 1782/2003 (ОВ L 141, 2004 г., стр. 18; Специално издание на български език, 2007 г., глава 3, том 56, стр. 210), член 23, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета от 19 януари 2009 г. за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски стопани, за изменение на регламенти (ЕО) № 1290/2005, (ЕО) № 247/2006, (ЕО) № 378/2007 и за отмяна на Регламент № 1782/2003 (ОВ L 30, 2009 г., стр. 16), както и член 70, параграф 4 и параграф 8, буква а) от Регламент (ЕО) № 1122/2009 на Комисията от 30 ноември 2009 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент № 73/2009 на Съвета относно кръстосано спазване, модулация и интегрираната система за администриране и контрол по схемите за директно подпомагане на земеделски производители, предвидени за посочения регламент, както и за прилагане на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета относно кръстосано спазване по предвидената схема за подпомагане на лозаро-винарския сектор (ОВ L 316, 2009 г., стр. 65).
- 2 Запитването е отправено по спор между г-н Gert Teglgard и Fløjstrupgård I/S, от една страна, и Fødevareministeriets Klagecenter (отдел „Жалби“ на Министерство на околната среда и храните, Дания), от друга, относно определянето на годината, за която преките плащания за земеделските производители могат да бъдат намалени поради неспазване на законоустановените изисквания за управление или на условията за добро земеделско и екологично състояние в рамките на предвидените във връзка със селскостопанските помощи изисквания за кръстосано спазване.

Правна уредба

Правото на Съюза

- 3 Съображение 2 от Регламент № 1782/2003 гласи:

„Пълното изплащане на директни помощи трябва да е свързано със спазване на правила по отношение на селскостопанските земи, селскостопанското производство и дейности. Тези правила трябва да послужат в Общата селскостопанска политика да се включат основни стандарти за околната среда, сигурността на храните, здравето на животните, хуманното отношение към животните и добро селскостопанско и екологично състояние. Ако тези основни стандарти не са спазени, държавите членки трябва да оттеглят директните помощи изцяло или частично на базата на критерии, които са пропорционални, обективни и градиращи. Това оттегляне на помощта следва да се извършва[,] без да се засягат санкциите, които са заложили или в бъдеще бъдат определени по силата на други разпоредби на законодателството на Общността или на националното законодателство“.

- 4 Член 6 от този регламент е озаглавен „Намаляване на плащания или изключване от право на плащания“ и параграф 1 от него предвижда:

„Когато не са спазени задължителните условия за управление и условията за добро селскостопанско и екологично състояние, в резултат от действие или бездействие, за които е пряко отговорен даден земеделски производител, общата сума на преките плащания, които следва да се дадат за календарната година, за която неспазването е било установено, и след прилагане на членове 10 и 11, се намалява или не се изплаща, в съответствие с подробните правила, определени в член 7“.

- 5 Член 7 от Регламент № 1782/2003 е озаглавен „Подробни правила за намаляване на плащания или изключване от плащания“ и параграф 1 от него предвижда:

„Подробни правила за намаленията и изключването от плащания, посочени в член 6, се приемат в съответствие с процедурата, предвидена в член 144, параграф 2. [...]“.

- 6 Съгласно съображения 55—57 от Регламент № 796/2004:

„(55) За да се защитят ефективно финансовите интереси на Общността, трябва да бъдат приети адекватни мерки за борба с нередностите и измамите. Трябва да се изготвят отделни разпоредби в случай на установени нередности по отношение на критериите за допустимост за различните засегнати схеми за подпомагане.

(56) Системата от намаления и изключвания, предвидена в Регламент [№ 1782/2003] по отношение на задълженията за кръстосано спазване, обаче, има различна цел, а именно да насърчи земеделските производители да спазват вече съществуващото законодателство в различните области на кръстосано спазване.

(57) Намаленията и изключванията трябва да се определят[,] като се има предвид принцип[ът] на пропорционалност[,] и при критериите за допустимост, специалните проблеми, свързани със случаите на непреодолима сила, както и извънредни обстоятелства и природни събития. В случаите на задълженията за кръстосано спазване намаленията и изключванията могат да се прилагат, само когато земеделският производител е действал небрежно или умишлено. Намаленията и изключванията се степенуват според важността на допуснатата нередност и трябва да се простират до пълно изключване от една или от

няколко схеми за помощи за определен период. По отношение на критериите за допустимост, те трябва да вземат предвид особеностите на различните схеми за подпомагане“.

7 Част II, дял IV („База за изчисляване на помощта, намаления и изключения“) от Регламент № 796/2004 включва глава I, озаглавена „Констатации във връзка с критериите за допустимост“, и глава II, която е озаглавена „Констатации по отношение на кръстосаното спазване“ и съдържа по-специално членове 65 и 66.

8 Член 65, параграф 4 от посочения регламент гласи следното:

„Неспазванията се считат за „определени“, ако са констатирани като последица от всякакъв вид проверка, извършена в съответствие с настоящия регламент или след като са били доведени до вниманието на компетентния контролен орган по някакъв друг начин“.

9 Член 66, параграф 1, първа алинея от Регламент № 796/2004 предвижда:

„Без да се засяга член 71, когато определено неспазване произтича от небрежност на земеделския производител, тогава се прилага намаление на общата сума на преките плащания, определени в член 2, буква г) от Регламент [№ 1782/2003], които са били или трябва да бъдат отпуснати на въпросния земеделски производител по силата на молби за помощ, които той е подал или ще подаде в течение на календарната година на констатацията. Това намаление по принцип съставлява 3 % от общата сума“.

10 С член 1, точка 1, буква а) от Регламент (ЕО) № 146/2008 на Съвета от 14 февруари 2008 година за изменение на Регламент № 1782/2003 и Регламент (ЕО) № 1698/2005 относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) (ОВ L 46, 2008 г., стр. 1) член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 е изменен по следния начин:

„Когато не са спазени законоустановените изисквания за управление или условията за добро селскостопанско и екологично състояние по всяко едно време през дадена календарна година (наричана по-долу „съответната календарна година“), и това неспазване е в резултат на действие или бездействие, което се дължи пряко на земеделския производител, подал заявленията за помощ през съответната календарна година, общата сума на преките плащания, които следва да се отпуснат на този земеделски производител след прилагане на членове 10 и 11, се намалява или не се изплаща в съответствие с подробните правила, определени в член 7.

Първата алинея се прилага и когато съответното неспазване е в резултат на действие или бездействие, което се дължи пряко на лицето, на което или от което е прехвърлена земеделската земя.

За целите на прилагането на първата и втората алинея за 2008 г. календарната година съответства на периода от 1 април до 31 декември 2008 г.

[...]“.

11 Член 3, втора алинея, буква а) от Регламент № 146/2008 гласи:

„[Ч]лен 1, параграф 1, буква а) се прилага от 1 април 2008 г.“.

- 12 Регламент № 1782/2003 е отменен и заменен с Регламент № 73/2009; член 23, параграф 1, първа алинея от последния регламент предвижда:

„Когато не са спазени законоустановените изисквания за администриране или условието за добро земеделско и екологично състояние в който и да е момент през дадена календарна година (наричана по-нататък „съответната календарна година“), и това неспазване е резултат на действие или бездействие, за което пряка отговорност носи земеделският стопанин, подал заявлението за подпомагане през съответната календарна година, общата сума на директните плащания, които са предоставени или следва да бъдат предоставени на този земеделски стопанин след прилагане на членове 7, 10 и 11, се намалява или не се изплаща в съответствие с подробните правила, определени в член 24“.

- 13 Член 24 от Регламент № 73/2009 е озаглавен „Подробни правила относно намаленията и изключването в случай на неспазване на правилата за кръстосано спазване“ и параграф 1 от него гласи:

„Подробни правила относно намаленията и изключването, посочени в член 23, се установяват в съответствие с процедурата, посочена в член 141, параграф 2 [...]“.

- 14 Член 146, параграф 1, първа алинея от Регламент № 73/2009 предвижда:

„Регламент [№ 1782/2003] се отменя“.

- 15 Член 149 от Регламент № 73/2009 предвижда:

„Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Той се прилага от 1 януари 2009 г.

[...]“.

- 16 Регламент № 796/2004 е отменен и заменен с Регламент № 1122/2009.

- 17 В част II, дял IV („База за изчисляване на помощта, намаления и изключения“) от Регламент № 1122/2009 се съдържат глава II, озаглавена „Констатации във връзка с критериите за допустимост“, и глава III, озаглавена „Констатации във връзка с кръстосаното спазване“; член 70 се намира в последната глава и параграфи 4 и 8 от него предвиждат:

„4. Неспазванията се считат за „определени“, ако са констатирани като последица от някакъв вид проверка, извършена в съответствие с настоящия регламент, или след като по какъвто и да е друг начин са били доведени до вниманието на компетентния контролен орган или, когато е приложимо, разплащателната агенция.

[...]

8. За прилагането на намаленията процентът на намалението се прилага по отношение на цялата сума от:

- а) общата сума на преките плащания, която е била или ще бъде отпусната на въпросния земеделски производител по силата на заявления за помощ, които той е подал или ще подаде в течение на календарната година на констатацията [...]

[...]“.

Датското право

- 18 Член 3 от bekendtgørelse nr. 1697 om krydsoverensstemmelse (Наредба № 1697 за кръстосаното спазване) от 15 декември 2010 г. (наричана по-нататък „Наредба № 1697“) гласи:

„1. Земеделските производители, които получават помощи, трябва да гарантират, че в стопанствата им изискванията, установени в приложение 1 към тази наредба, се спазват през цялата календарна година.

[...]“.

- 19 Съгласно член 4 от Наредба № 1697:

„1. Посочените в член 3, параграф 2 надзорни органи докладват на Агенцията по безопасност на храните [FødevareErhverv] за нарушенията на изискванията, установени в приложение 1 към тази наредба [...]

2. Нарушението на изискванията, установени в приложение 1 към тази наредба, може да доведе до процентно намаление за календарната година, в която е получено заявлението за помощ или искането за плащане и в която е констатирано нарушението. Агенцията по безопасност на храните определя с решение размера на намалението в съответствие с релевантните общностни разпоредби“.

Спорът в главното производство и преюдициалните въпроси

- 20 При полицейско разследване се установява, че в периода 2006—2009 г. голям брой земеделски производители в Дания са закупили тор от вносител на торове, като последният не е записал продажбите в регистъра на доставките и съдържащият се в тези торове азот не е бил записан в отчетите на земеделските производители за торенето.
- 21 Въз основа на документите, иззети от помещенията на вносителя, Plantedirektoratet (Дирекция за контрол на растителните продукти, Дания) извършва административна проверка на отчетите на земеделските производители за торенето и на 4 януари 2011 г. изпраща искания за предоставяне на информация до 125 от тези производители, с мотива че са превишили квотите на азот, разрешени съгласно националните правила за торенето, и поради това са нарушили приложимите за преките плащания правила за кръстосано спазване.
- 22 Резултатите от проверката са докладвани на NaturErhvervstyrelsen (Агенция за опазване на околната среда, Дания, наричана по-нататък „разплащателният орган“), която образува за тези земеделски производители производства във връзка с нарушение на правилата за кръстосано спазване.
- 23 След като приема решения за намаляване на помощите на въпросните земеделски производители за годината или годините, в които са били нарушени правилата за кръстосано спазване, на 26 ноември 2012 г. разплащателният орган се обръща към Европейската комисия, за да установи дали намаленията на помощите трябва да се изчисляват въз основа на календарната година, през която са нарушени правилата за кръстосано спазване, или на календарната година, в която е констатирано нарушението.

- 24 Всъщност според разплащателния орган в Годишния доклад на Сметната палата относно изпълнението на бюджета за финансовата 2011 година, придружен от отговорите на институциите (ОВ С 344, 2012 г., стр. 1), Комисията явно приема, че при нарушение на правилата за кръстосано спазване трябва да бъдат намалени плащанията за земеделските производители, извършени за календарната година, в която е констатирано нарушението.
- 25 В отговора си от 7 февруари 2013 г. Комисията по същество потвърждава, че годината, в която компетентният контролен орган е узнал за дадено нарушение, трябва да бъде приемана за година, в която е констатирано нарушението на правилата за кръстосано спазване, и за нея трябва да бъде наложена съответната санкция.
- 26 Поради това на основание Наредба № 1697 разплащателният орган намалява преките плащания, които жалбоподателите в главното производство са получили за годината, в която Дирекцията за контрол на растителните продукти е констатирала нарушението на правилата за кръстосано спазване, а именно 2011 г.
- 27 Жалбите по административен ред, подадени от жалбоподателите пред отдел „Жалби“ на Министерство на околната среда и храните, са отхвърлени.
- 28 Вследствие на това жалбоподателите сезират Østre Landsret (Източен областен съд, Дания), като изтъкват незаконосъобразността на решенията, с които са отхвърлени жалбите им по административен ред.
- 29 Позовавайки се на текста на член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, г-н Teglgaard застъпва тезата, че трябва да бъдат намалени преките плащания за годината, в която са нарушени правилата за кръстосано спазване. Регламент № 796/2004 само уточнявал, че не е възможно за нарушението на правилата за кръстосано спазване да бъде наложена санкция, преди то да е констатирано, и не можел да измени Регламент № 1782/2003. Г-н Teglgaard посочва, че в съответствие с общите принципи на правото санкцията за това нарушение трябва да бъде определена с оглед на обстоятелствата към момента на извършване на нарушението. Според него Регламент № 73/2009 не може да се използва като правно основание, за да се иска намаление на помощите поради нарушения, извършени преди влизането му в сила. Освен това г-н Teglgaard отбелязва, че твърдяното нарушение на правилата за кръстосано спазване би породило непредвидими последици за него, тъй като размерът на санкцията може да бъде увеличен с 1 908 483,08 DKK (датски крони) (около 256 157 EUR), поради факта че той е разширил площите си, отговарящи на условията за подпомагане, между годината, в която е извършено нарушението, и тази, в която е констатирано.
- 30 Fløjstrupgård твърди, че в член 23 от Регламент № 73/2009 не е посочено ясно дали трябва да бъдат намалени преките плащания за годината, в която е извършено нарушението на правилата за кръстосано спазване, или тези за годината, в която то е констатирано. То отбелязва, че в неговия случай намалението на преките плащания е по-голямо, ако се прилага за годината, в която е констатирано посоченото нарушение, поради разширяването на площите, отговарящи на условията за подпомагане, между годината на извършване и годината на констатиране на нарушението. Подобно фактическо положение било в противоречие с принципите на правната сигурност и на оправданите правни очаквания, а от гледна точка на облигационното право пораждало непредвидими последици.
- 31 Според отдел „Жалби“ на Министерство на околната среда и храните с регламентите на Съюза относно схемата за единно плащане се преследва специфичната цел за насърчаване на земеделските производители да съблюдават съществуващите разпоредби за кръстосаното спазване, като разпоредбите относно тази схема трябва да се тълкуват с оглед на посочената

цел. Поради това той твърди, че разплащателният орган правилно е приел, че трябва да се намалят преките плащания за жалбоподателите в главното производство, извършени за годината, в която е констатирано нарушението на правилата за кръстосано спазване.

32 Запитващата юрисдикция отбелязва, че Съдът все още не се е произнесъл по въпроса за коя година трябва да бъдат намалени преките плащания при нарушение на правилата за кръстосано спазване, в случай че календарната година, в която е извършено нарушението, не съвпада с календарната година, в която е констатирано. Тя отбелязва също така, че са налице несъответствия между текстовете на член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 на различните езици.

33 При това положение Østre Landsret (Източен областен съд) решава да спре производството и да постави на Съда следните преюдициални въпроси:

„1) Когато земеделски производител не спазва законоустановените изисквания за управление или условията за добро земеделско и екологично състояние през дадена календарна година и поради това размерът на получаваните от него преки плащания трябва да бъде намален (вж. член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 [...] във връзка с член 6б, параграф 1 от Регламент № 796/2004 [...]), как следва да се изчислява намалението на помощите:

- а) въз основа на получаваните от земеделския производител преки плащания за календарната година, в която не са спазени изискванията, или
- б) въз основа на тези плащания за календарната година, за която (впоследствие) е констатирано неспазването?

2) Същият ли ще е резултатът и съгласно приетите по-късно разпоредби на член 23, параграф 1 от Регламент № 73/2009 [...] във връзка с член 70, параграф 4 и параграф 8, буква а) от Регламент № 1122/2009 [...]?

3) Ако земеделски производител не е спазил законоустановените изисквания за управление или условията за добро земеделско и екологично състояние през 2007 г. и 2008 г., но неспазването е констатирано за пръв път през 2011 г., намалението на помощта с оглед на Регламент № 1782/2003 [...] във връзка с Регламент № 796/2004 [...] ли се изчислява, или с оглед на Регламент № 73/2009 [...] във връзка с Регламент № 1122/2009 [...]?”

По преюдициалните въпроси

По първия и втория въпрос

34 С първия и втория въпрос, на които следва да се отговори заедно, запитващата юрисдикция иска по същество да установи дали, от една страна, член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, член 6, параграф 1 от този регламент, изменен с Регламент № 146/2008, и член 6б, параграф 1 от Регламент № 796/2004, и от друга, член 23, параграф 1 от Регламент № 73/2009 и член 70, параграф 4 и параграф 8, буква а) от Регламент № 1122/2009, трябва да се тълкуват в смисъл, че при нарушение на правилата за кръстосано спазване намаленията на преките плащания следва да се изчисляват въз основа на плащанията, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която са нарушени правилата, или в смисъл, че се изчисляват въз основа на плащанията за годината, в която е констатирано нарушението.

35 Съгласно постоянната практика на Съда при тълкуването на разпоредба на правото на Съюза трябва да се взема предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която е част (решения от 6 ноември 2014 г., Feakins, C-335/13, EU:C:2014:2343, т. 35 и от 12 ноември 2015 г., Jakutis и Kretingalės kooperatinė ŽŪB, C-103/14, EU:C:2015:752, т. 93).

- 36 Макар в текста на член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 на френски език да се предвижда, че „le montant total des paiements directs à octroyer au titre de l'année civile au cours de laquelle le non-respect est constaté est réduit ou supprimé“ (общата сума на преките плащания, които следва да се дадат за календарната година, за която неспазването е било установено, [...] се намалява или не се изплаща), в текстовете на тази разпоредба на почти всички други езици, налични към датата на приемане на този регламент, се предвижда по същество, че общата сума на преките плащания, които следва да се извършат за календарната година, в която не са спазени правилата, се намалява или не се изплаща.
- 37 В това отношение следва да се отбележи, че формулировката, използвана в текста на правна разпоредба на Съюза на един от езиците, не може да служи като единствена основа за тълкуването на разпоредбата или в това отношение да ѝ се отдава предимство пред текстовете на останалите езици (решение от 17 март 2016 г., Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, т. 36).
- 38 Всъщност разпоредбите от правото на Съюза трябва да се тълкуват и прилагат по еднакъв начин, като се вземат предвид текстовете на всички езици на Съюза, и в случай на несъответствие между текстовете на различните езици въпросната разпоредба трябва да се тълкува в зависимост от общия разум и целите на правната уредба, от която е част (решения от 5 май 2011 г., Kurt und Thomas Etling и др., C-230/09 и C-231/09, EU:C:2011:271, т. 60 и от 17 март 2016 г., Kødbranchens Fællesråd, C-112/15, EU:C:2016:185, т. 36).
- 39 От това следва, че с оглед на установените в точка 36 от настоящото решение несъответствия между текстовете на член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 на различните езици тази разпоредба трябва да се тълкува по-специално с оглед на общия разум и целите на правната уредба, от която е част.
- 40 Общият разум и целите на Регламент № 1782/2003 във връзка с изпълнението на правилата за кръстосано спазване могат да бъдат изведени от съображение 2 от него, съгласно което пълното изплащане на директните помощи трябва да е обвързано със спазването на правила по отношение на селскостопанските земи, селскостопанското производство и дейности, като с тези правила се цели в общата селскостопанска политика да се включат основни стандарти за околната среда, сигурността на храните, здравето на животните, хуманното отношение към животните и добро селскостопанско и екологично състояние. Ако тези основни стандарти не са спазени, държавите членки трябва да отнемат директните помощи изцяло или частично на базата на критерии, които са пропорционални, обективни и степенувани.
- 41 От друга страна, в член 6, параграф 1 от посочения регламент се уточнява, че помощите се намаляват или не се изплащат, когато нарушението на правилата за кръстосано спазване е резултат от действие или бездействие, за което е пряко отговорен съответният земеделски производител.
- 42 Следователно Регламент № 1782/2003 задължава земеделските производители през всяка стопанска година да спазват законоустановените изисквания за управление и условията за добро селскостопанско и екологично състояние, които съставляват правилата за кръстосано спазване.
- 43 Изпълнението на тези правила обаче придобива пълен смисъл само ако санкцията за нарушението им, независимо дали то е извършено по небрежност или умишлено, се изразява в намаляване на размера или отмяна на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която са нарушени правилата. Всъщност единствено при наличие на подобно съответствие може да се запази връзката между санкцията и поведението на земеделския производител, за което тя е наложена.

- 44 Действително в текстовете на член 66 от Регламент № 796/2004 на всички езици, налични към датата на приемане на този регламент, се предвижда, че намалението се прилага по отношение на размера на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за въпросния земеделски производител по силата на заявленията за помощ, които той е подал или ще подаде в течение на календарната година на констатацията за нарушението на правилата за кръстосано спазване.
- 45 При все това от текста на член 66 не може да се направи извод, както поддържа Комисията, че намалението следва да се изчислява въз основа на размера на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която е направена посочената констатация. В това отношение следва да се припомни, че регламентът за прилагане, който е приет по силата на основния регламент и е произведен спрямо него, не може да дерогира разпоредбите на последния (решение от 2 март 1999 г., Испания/Комисия, C-179/97, EU:C:1999:109, т. 20). Поради това текстът на член 66, параграф 1 не би могъл да се тълкува в смисъл, че поставя под въпрос връзката между санкцията и поведението на земеделския производител, за което тя е наложена, като дерогира основното правило, предвидено в член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, съгласно което нарушението на правилата за кръстосано спазване води до намаляване на размера или отмяна на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която са нарушени правилата.
- 46 Всъщност, тълкуван във връзка с Регламент № 1782/2003, Регламент № 796/2004 предвижда в член 66 подробни правила за намаленията на преките плащания при нарушение на правилата за кръстосано спазване, както е предвидено в член 7, параграф 1 от Регламент № 1782/2003. В действителност член 66 се отнася до условията за прилагане на намалението на преките плащания при нарушение на правилата за кръстосано спазване, а не до правилата за изчисляване на това намаление. Като предвижда намаление на размера на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за земеделския производител за календарната година, в която е констатирано нарушението, член 66 от Регламент № 796/2004 гарантира, че сумата, съответстваща на намалението, действително ще бъде събрана, като бъде приспадната от дължимите на земеделския производител плащания. Така тази разпоредба може да гарантира както ефективността на намаленията, прилагани при нарушение на правилата за кръстосано спазване, така и правилното използване на плащанията по линия на фондовете на Съюза за селското стопанство.
- 47 Освен това в подкрепа на подобно тълкуване са принципите на равно третиране, пропорционалност и правна сигурност.
- 48 На първо място, основата за изчисляване на намалението е една и съща, независимо дали нарушението на правилата за кръстосано спазване е установено през годината, в която е извършено, или в последваща година спрямо тази, в която е извършено. Всъщност и в двата случая намалението се изчислява въз основа на преките плащания за годината, в която е извършено нарушението на правилата за кръстосано спазване. Това разрешение позволява да се избегне рискът размерът на плащанията, за който се прилага намалението, да е значително по-висок от този за годината, в която е извършено нарушението на правилата за кръстосано спазване, или, напротив, приложеното намаление да е значително по-ниско, в случай че размерът на преките плащания е намалял между годината на извършване на нарушението и годината на неговото констатиране. Следователно това разрешение може да гарантира равното третиране на земеделските производители.
- 49 На следващо място, трябва да се припомни, че принципът на пропорционалност изисква актовете на институциите на Съюза да са годни да осъществят легитимните цели, преследвани със съответната правна уредба, и да не надхвърлят необходимото за осъществяването на тези цели, като се има предвид, че когато съществува избор между няколко подходящи мерки,

трябва да се прибегне до мярката, която създава най-малко ограничения, а породените от нея неудобства не трябва да са несъразмерни с тези цели (решение от 14 юни 2017 г., TofuTown.com, C-422/16, EU:C:2017:458, т. 45).

- 50 Следва да се отбележи обаче, че самата Комисия признава в писменото си становище, че при обстоятелствата, които генералният адвокат описва в точка 96 от заключението си, вземането предвид при намаляването или отмяната на преките плащания на годината, в която е констатирано нарушението на правилата за кръстосано спазване, не би могло да гарантира запазването на връзката между поведението на земеделския производител, заради което се намалява или отнема помощта, и тази санкция.
- 51 За сметка на това принципът на пропорционалност винаги ще бъде спазен, ако намалението или отмяната на преките плащания се определя въз основа на размера на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която са нарушени правилата за кръстосано спазване, тъй като се запазва тази връзка. Всъщност с определеното по този начин намаление или отмяна може да бъде осъществена целта на член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, а именно да се санкционират нарушенията на правилата за кръстосано спазване, без да се надхвърля необходимото за постигането на тази цел.
- 52 На последно място, принципът на правната сигурност изисква правната уредба на Съюза да позволява на заинтересованите лица да се запознаят с точния обхват на задълженията, които тя им налага, и да имат възможност да се запознаят по недвусмислен начин със своите права и задължения и да действат съобразно с тях (решения от 9 март 2017 г., Doux, C-141/15, EU:C:2017:188, т. 22 и от 20 декември 2017 г., Erzeugerorganisation Tiefkühlgemüse, C-516/16, EU:C:2017:1011, т. 98).
- 53 Както подчертават жалбоподателите в главното производство, вземането предвид на годината, в която е констатирано нарушението на правилата за кръстосано спазване, при изчисляване на намалението на преките плащания може да попречи на съответния земеделски производител да предвиди финансовите последици, които ще трябва да понесе, тъй като фактическите обстоятелства, като размерът в хектари на обработваните площи, въз основа на който се извършват плащанията, могат да варират значително от година на година и не е сигурно в кой момент ще бъде осъществен контрол на правилата за кръстосано спазване. Такъв риск обаче не съществува, когато намалението или отмяната на преките плащания се определят въз основа на размера на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която са нарушени правилата за кръстосано спазване, тъй като евентуално настъпилата след извършване на нарушението промяна на фактическите обстоятелства няма да се отрази на финансовите последици, които производителят ще трябва да понесе.
- 54 Следователно в съответствие с член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 при нарушение на правилата за кръстосано спазване намаленията на преките плащания трябва да се изчисляват въз основа на плащанията, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която са нарушени правилата. Съгласно член 6б, параграф 1 от Регламент № 796/2004 така изчислените намаления се прилагат към размера на плащанията, които са или трябва да бъдат извършени за годината, в която е констатирано нарушението.
- 55 Член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, изменен с Регламент № 146/2008, трябва да се тълкува в същия смисъл. Текстът на изменения член 6, параграф 1 е идентичен на всички езици и в него вече не се посочва годината, в която е констатирано нарушението на правилата за кръстосано спазване. Напротив, като се употребяват изразите „дадена календарна година“ или „съответната календарна година“ както във връзка с извършването на нарушението на правилата за кръстосано спазване, така и със заявлението за помощ, подадено от земеделския производител, пряко отговорен за съответното действие или бездействие, в изменения член 6, параграф 1 се отдава особено значение на годината на извършване на нарушението при

определяне на намалението или отмяната на преките плащания. С непрякото позоваване на Регламент № 796/2004 в частта от изречението „общата сума на преките плащания, които следва да се отпуснат на този земеделски производител [...], се намалява или не се изплаща в съответствие с подробните правила, определени в член 7“, само се препраща, както бе констатирано в точка 46 от настоящото решение, към правилата за прилагане на намалението или отмяната за размера на преките плащания, които са или трябва да бъдат извършени за годината, в която е констатирано нарушението.

- 56 Тези констатации важат и за тълкуването на член 23, параграф 1 от Регламент № 73/2009, който по същество възпроизвежда член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, изменен с Регламент № 146/2008.
- 57 Що се отнася до член 70, параграф 4 и параграф 8, буква а) от Регламент № 1122/2009, от една страна, следва да се констатира, че пряко релевантен е само параграф 8, буква а) от този член, доколкото предвижда, че „[з]а прилагането на намаленията процентът на намалението се прилага по отношение на [...] общата сума на преките плащания, която е била или ще бъде отпусната на въпросния земеделски производител по силата на заявления за помощ, които той е подал или ще подаде в течение на календарната година на констатацията“.
- 58 От друга страна, направените в точка 46 от настоящото решение констатации за тълкуването на член 66, параграф 1 от Регламент № 796/2004 са приложими и за член 70, параграф 8, буква а) от Регламент № 1122/2009, който се отнася до правилата за прилагане на намалението на преките плащания при нарушение на правилата за кръстосано спазване, а не до правилата за изчисляване на това намаление.
- 59 Предвид всички изложени по-горе съображения на първия и втория въпрос следва да се отговори, че:
- Член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, член 6, параграф 1 от този регламент, изменен с Регламент № 146/2008, и член 23, параграф 1 от Регламент № 73/2009 трябва да се тълкуват в смисъл, че при нарушение на правилата за кръстосано спазване намаленията на преките плащания следва да се изчисляват въз основа на плащанията, които са или трябва да бъдат извършени за годината, в която са нарушени правилата.
  - Член 66, параграф 1 от Регламент № 796/2004 и член 70, параграф 8, буква а) от Регламент № 1122/2009 трябва да се тълкуват в смисъл, че така изчислените намаления на преките плащания се прилагат към плащанията, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която е констатирано нарушението на правилата за кръстосано спазване.

По третия въпрос

- 60 С третия въпрос запитващата юрисдикция иска по същество да установи коя правна уредба на Съюза е приложима за изчисляване на намалението на преките плащания, когато земеделският производител е нарушил правилата за кръстосано спазване през периода 2007—2008 г., но това нарушение е констатирано едва през 2011 г.
- 61 От една страна, следва да се припомни, че принципът на правната сигурност изисква като общо правило, освен при наличието на изрично указание в обратен смисъл, всяко фактическо положение да бъде преценявано с оглед на правните норми, действали по време на съществуването му (решение от 14 февруари 2012 г., Toshiba Corporation и др., C-17/10,

EU:C:2012:72, т. 50 и цитираната съдебна практика). При все това нито от текста, нито от целите или общия разум на член 23, параграф 1 от Регламент № 73/2009 може еднозначно да се заключи, че тази разпоредба трябва да се прилага с обратна сила.

- 62 Поради това при нарушение на правилата за кръстосано спазване намаленията на преките плащания трябва да бъдат определени съгласно правната уредба на Съюза, в сила към момента на извършване на съответното нарушение.
- 63 От друга страна, от член 146 във връзка с член 149 от Регламент № 73/2009 следва, че Регламент № 1782/2003 е отменен, считано от 1 януари 2009 г. Освен това от член 3, втора алинея, буква а) от Регламент № 146/2008 следва, че изменението на член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, предвидено в член 1 от Регламент № 146/2008, се прилага от 1 април 2008 г. Следователно член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 е бил приложим през 2007 г. и до 31 март 2008 г., а член 6, параграф 1 от този регламент, изменен с Регламент № 146/2008, е бил приложим от 1 април до 31 декември 2008 г.
- 64 В това отношение в член 2, буква д) от Регламент № 1782/2003 плащанията през дадена календарна година или плащанията през референтния период са определени като плащанията, отпуснати или които трябва да бъдат отпуснати за въпросната година или въпросните години, включително всички плащания за други периоди, които започват през тази календарна година или тези календарни години.
- 65 Следователно член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003 е бил приложим за преките плащания, извършени за 2007 г. и първото тримесечие на 2008 г., както и за плащанията, които трябва да бъдат извършени за периодите, започващи през 2007 г. или през посоченото тримесечие, а член 6, параграф 1 от този регламент, изменен с Регламент № 146/2008, е бил приложим за преките плащания, извършени за периода от април до декември 2008 г., както и за плащанията, които трябва да бъдат извършени за периодите, започващи през тези девет месеца.
- 66 С оглед на изложените по-горе съображения на третия въпрос следва да се отговори, че за правна уредба на Съюза, приложима за изчисляване на намалението на преките плащания, когато земеделският производител е нарушил правилата за кръстосано спазване през периода 2007—2008 г., но това нарушение е констатирано едва през 2011 г., следва да се считат член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, що се отнася до 2007 г. и първото тримесечие на 2008 г., и член 6, параграф 1 от този регламент, изменен с Регламент № 146/2008, що се отнася до периода от април до декември 2008 г.

По съдебните разноски

- 67 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (трети състав) реши:

- 1) Член 6, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 1782/2003 на Съвета от 29 септември 2003 година относно установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски производители и за изменение на Регламенти (ЕИО) № 2019/93, (ЕО) № 1452/2001, (ЕО) № 1453/2001, (ЕО) № 1454/2001, (ЕО) 1868/94, (ЕО) № 1251/1999, (ЕО) № 1254/1999, (ЕО) № 1673/2000, (ЕИО) № 2358/71 и (ЕО)

№ 2529/2001, член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, изменен с Регламент (ЕО) № 146/2008 на Съвета от 14 февруари 2008 г., и член 23, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 73/2009 на Съвета от 19 януари 2009 година за установяване на общи правила за схеми за директно подпомагане в рамките на Общата селскостопанска политика и за установяване на някои схеми за подпомагане на земеделски стопани, за изменение на регламенти (ЕО) № 1290/2005, (ЕО) № 247/2006, (ЕО) № 378/2007 и за отмяна на Регламент № 1782/2003 трябва да се тълкуват в смисъл, че при нарушение на правилата за кръстосано спазване намаленията на преките плащания следва да се изчисляват въз основа на плащанията, които са или трябва да бъдат извършени за годината, в която са нарушени правилата.

Член 66, параграф 1 от Регламент (ЕО) № 796/2004 на Комисията от 21 април 2004 година за определяне на подробни правила за прилагане на интегрираната система за администриране и контрол, кръстосано спазване и модулация, предвидени в Регламент № 1782/2003, и член 70, параграф 8, буква а) от Регламент (ЕО) № 1122/2009 на Комисията от 30 ноември 2009 година за определяне на подробни правила за прилагане на Регламент № 73/2009 относно кръстосано спазване, модулация и интегрираната система за администриране и контрол по схемите за директно подпомагане на земеделски производители, предвидени за посочения регламент, както и за прилагане на Регламент (ЕО) № 1234/2007 на Съвета относно кръстосано спазване по предвидената схема за подпомагане на лозаро-винарския сектор, трябва да се тълкуват в смисъл, че така изчислените намаления на преките плащания се прилагат към плащанията, които са или трябва да бъдат извършени за календарната година, в която е констатирано нарушението на правилата за кръстосано спазване.

- 2) За правна уредба на Съюза, приложима за изчисляване на намалението на преките плащания, когато земеделският производител е нарушил правилата за кръстосано спазване през периода 2007—2008 г., но това нарушение е констатирано едва през 2011 г., следва да се считат член 6, параграф 1 от Регламент № 1782/2003, що се отнася до 2007 г. и първото тримесечие на 2008 г., и член 6, параграф 1 от този регламент, изменен с Регламент № 146/2008, що се отнася до периода от април до декември 2008 г.

Подписи